

☞ Sme na konci prechádzky galériou. Ktoré dielo sa ti najviac páčilo?

Autor:

Názov diela:

Rok vzniku:

☞ Predstav si, že by si tento palác zdedil. Na čo by si ho využíval, čo by si v ňom zriadil? Môžeš sa sem vrátiť aj nabudúce a zistiť, či sa tu niečo zmenilo, alebo môžeš navštíviť niektorú z našich ďalších výstav v Mirbachovom a Pálffyho paláci GMB.

Na titulnej stránke: Charakterové hlavy F. X. Messerschmidta. Foto: KunstFa, 2004.

Detský sprievodca umením baroka k stálej expozícii Stredoeurópske barokové maliarstvo a sochárstvo je určený pre deti od 5 rokov.

Autorka koncepcie expozície: Želmíra Grajciarová

Autorka detského sprievodcu: © Daniela Čarná

Grafická úprava: © Tomáš Vicen

Foto: Fotoarchív GMB

© Vzdelávacie oddelenie Galérie mesta Bratislavy 2012

Vydané v rámci projektu Vzdelávanie umením.

www.gmb.bratislava.sk | www.umeniezbliзка.gmb.sk

www.facebook.com/Galeria.Mesta.Bratislavy

Viedenský maliar: Portrét Márie Terézie. Okolo 1767 (detail).

Daniel Schmiedely (?): Portrét Márie Kristíny. Okolo 1765 (detail).

Viedenský maliar: Portrét Jozefa II. Po 1764 (detail).

Mária Terézia, ktorá vládla v rokoch 1741 – 1780, mala 16 detí a zaviedla povinnú školskú dochádzku pre deti od šesť do dvanásť rokov. Nechala prestavať Bratislavský hrad, kde bývala jej dcéra *Mária Kristína* so svojim manželom *Albertom Sasko-Tešínskym*. Následníkom Márie Terézie na tróne sa stal jej syn *Jozef II.*

Dokresli do rámu seba ako princeznú alebo princa. ➡

☞ Vieš, kde bola Mária Terézia korunovaná za uhorskú kráľovnú? V tomto chráme je umiestnená socha sv. Martina na koni od sochára **Juraja Rafaela Donnera**, ktorého portrét si videl na začiatku výstavy.

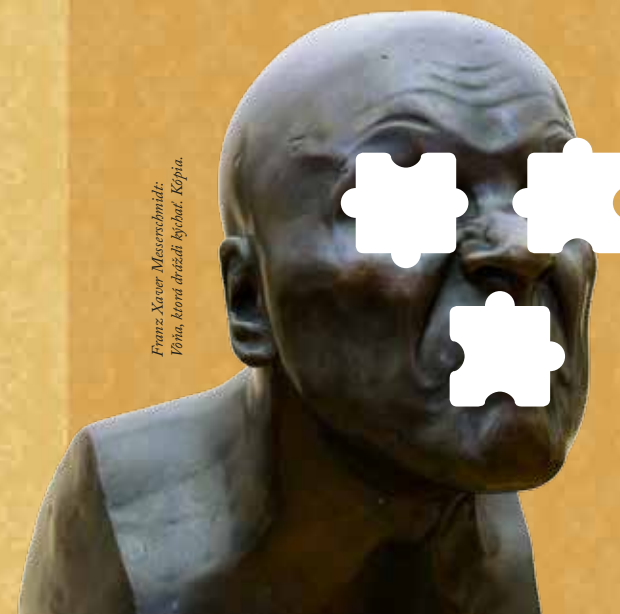

Všetky diela na výstave vznikli na objednávku panovníkov, cirkví, šľachty, mešťanov či obchodníkov. Máme tu však aj dve kópie búst od sochára **Franza Xavera Messerschmidta**, ktoré si nikto neobjednal. Urobil ich sám pre seba. Sú to jeho autoportréty, na ktorých robí rôzne grimasy. Spolu urobil až 69 podobných sôch, no nie všetky sa zachovali. Dnes sa nachádzajú v slávnych galériách po celom svete.

Čo asi prežívajú?

Vedel by si ich napodobniť?

☞ Vieš rozpoznať náladu druhých ľudí podľa výrazu ich tváre? Ako sa tváriš, keď si prekvapený, nahnevaný, veselý, unavený, smutný? Dokresli výraz svojej vlastnej sochy.

Franz Xaver Messerschmidt: *Vôňa, ktorá dráždi bicyklat. Kópia.*

Franz Xaver Messerschmidt: *Kapucína. Okolo 1780.*

☞ Originálom od tohto slávneho sochára, ktorý býval aj v Bratislave, je hlava *Kapucína*. Aký má výraz tváre?

detský
sprievodca
umením
baroka

Umenie
Baroka

Vítame ťa v Mirbachovom paláci, sídle Galérie mesta Bratislavy. Palác bol postavený v 18. storočí (v rokoch 1768 – 1770) v štýle rokoka, ktorý využíval rastlinné vzory a ornamenty. Jeho poslednými obyvateľmi boli grófi Mirbachovci, ktorí ho darovali mestu so želaním, aby tu raz bolo múzeum alebo galéria. Naša galéria bola založená v roku 1961 a v tomto paláci sídli od roku 1975.

🕒 Akú skratku má táto galéria a koľko má rokov?

.....

🕒 Pred koľkými rokmi bol postavený tento palác?

.....

Galéria je domom pre umelecké diela. Výstava barokových obrazov a sôch z 18. storočia je na 1. poschodí. Cesta tam vedie po schodisku s červeným kobercom. Pre koho sa zvykne prestierať červený koberec?

.....

V našej galérii je prestretý pre našich hostí a teraz si našim hosťom ty. Keď vyjdeš po schodoch a zabočíš dolava cez veľké drevené dvere, ocitneš sa viac ako 200 rokov v minulosti. V tomto období bola Bratislava hlavným mestom Uhorska, kam prichádzali mnohí známi umelci.

🕒 Čo myslíš, koho budú zobrazovať vystavené sochy a obrazy?

.....

Prvá miestnosť, do ktorej si vstúpil, je až po strop zaplnená obrazmi. Sú tu už od 18. storočia, kedy ľudia nemohli pozeráť televízor ani chodiť do kina. Možno aj preto ich steny zdobili obrazy s príbehmi – v tejto miestnosti sú všetky zo vzácnnej knihy, ktorá sa volá Biblia. Spoznáš niektorý z nich?

Barok (= hojnosť) je obdobie v umení konca 16. až druhej polovice 18. storočia, ktoré vzniklo v Taliansku, odkiaľ sa šírilo do celej Európy. Umelci sa snažili zobrazit pohyb a vyjadriť, čo zobrazované postavy cítia. Aj preto sa barokovému umeniu zvykne hovoriť *teatrum sacrum* = sväté divadlo. Umelci v tejto dobe zobrazovali najmä svätcov, príbehy z antickej mytológie, prírodu, zátišia. Niektoré vystavené diela patrili grófam Mirbachovcom, no viaceré sa do tohto paláca dostali až po vzniku galérie.

🕒 Kde boli pôvodne umiestnené sochy a obrazy svätých?

.....

Nájdi obraz, z ktorého pochádza tento detail: ➡

Je na ňom *svätý Ján Almužník*, ktorý bol v 6. storočí biskupom na Cypre a pomáhal chudobným. Pochovaný je v Dóme sv. Martina v Bratislave – v kaplnke, ktorá je po ňom pomenovaná.

Paul Troger: Portrét sochára Juraja Rafaela Donnera. 1727–28.

Na obraze mu maliar prepožičal tvár biskupa Imricha Esterházyho, ktorý v 18. storočí podporoval rozvoj umenia.

🕒 Čo znamená slovo almužna, od ktorého je odvodené meno svätého Jána? Dnes sa už toto slovo veľmi nepoužíva. Ako inak by sme ho mohli pomenovať?

➡ Zisti, ktorý z dvoch obrazov – portrétov slávneho sochára **Juraja Rafaela Donnera** maliara od **Paula Trogera** – je originál a nájdi medzi nimi päť rozdielov.

Jozef Kurtz: Arvbiskup Imrich Esterházy ako sv. Ján Almužník. Okolo 1732 (detail).

.....

.....

.....

Andreas Johann Eglauer: Boh Otec. 1722.

Určite si si všimol, že mnohým sochám na výstave chýbajú ruky, ktoré sa im často nezachovali. Väčšinou v nich držali predmet (atribút), ktorý vystihuje ich život, a preto niekedy nevieme presne zistiť, o akého svätého alebo svätú ide.

🕒 Aký predmet, udalosť alebo záľuba vystihuje teba?

.....

Nájdi sochu *Boha Otca*, ktorá bola kedysi umiestnená v jezuitskom kostole na Hlavnom námestí. Skús jej prepožičať svoje ruky a predstaviť si, ako asi vyzerali.

➡ Čo by mohli znamenať tieto gestá? Skús ich napodobniť.

Najväčším obrazom na tejto výstave je *Zvestovanie* od **Franza Antona Palka**. Obraz bol pôvodne umiestnený v neďalekom kostole klarisiek. Spoznáš, aké postavy a predmety sú na ňom zobrazené a čo predstavujú?

.....

.....

.....

.....

.....

🕒 Zisti, čo Panna Mária robila vo chvíli, keď k nej prišiel archanjel Gabriel.

🕒 Anjeli sú poslovia Boha, ktorí nás sprevádzajú, ochraňujú, alebo nám niečo dôležité oznamujú. Zobrazujú sa ako deti alebo mladíci s krídlami. Koľko ich nájdeš na tomto obraze?

.....

Franz Anton Palko: Zvestovanie Panny Márie. Okolo 1758.